

Concept VerslagES werkgroep Edukoppeling transactiestandaard

Aanwezig: Jos Dirksen (Malmberg), Erwin Reinhoud (Kennisnet/ECK), Gerald Groot Roessink (DUO), Robert Kars (DUO), Geert Evers (Cito), Jeroen Hamers (Bureau Edustandaard), Brian Dommissie (Kennisnet)

Afwezig: Arjan van Krimpen (Kennisnet/OSO), Herrie Abbink (UP learning)

Datum en locatie

1 oktober 2014, 9.30-12.00 uur, Seats2Meet, Amersfoort

Agenda

1. Opening, mededelingen, vaststellen agenda
2. Doornemen verslag en actielijst (in zoverre niet geagendeerd)
3. Niet verplichtstellen WS-RM, alternatief scenario (Gerald)
Actiepunt 0002 en 0005
4. Oud: Identificerende kenmerken van berichten (Jeroen)
Actiepunt 0004
Nieuw: Foutafhandeling plus terugkoppeling TO Digikoppeling (Gerald)
5. Voorstel voor gebruik REST (Erwin)
Actiepunt 0006
Bijgevoegd stuk:
Wijzigingsverzoek Toevoegen REST als uitwisselpatroon v0.6
6. Aanpassen documentatie Edukoppeling (Erwin/Herrie/Arjan/Robert)
Actiepunt 0001 en 0009a
7. Certificeringsschema
Bijgevoegde stukken:
Aanmeldformulier voor in beheer name van "Certificeringsschema Edukoppeling"
Edukoppeling Certificerings schema v1.1 (final draft)
8. Roadmap (Brian)
 - a. Implementatie standaard
 - b. Ontwikkeling standaard
9. Website Edustandaard en verdere implementatieondersteuning (Jeroen)
10. Rondvraag
11. Sluiting

1. Opening, mededelingen, vaststellen agenda

Herrie Abbink en Arjan van Krimpen zijn verhinderd.

Agendapunt 4 wordt verschoven naar een volgende keer.

Nagekomen stuk van Gerald Groot Roessink over foutafhandeling wordt het nieuwe agendapunt 4

Geert Evers moet eerder weg. Hij is voor het eerst bij deze werkgroep en geeft aan nog intern bij Cito te willen overleggen of er eventueel iemand anders zou kunnen aanschuiven die inhoudelijk en technisch meer ingevoerd is in deze materie.

2. Doornemen verslag en actielijst

Punt 7 in het verslag: Roadmap gaat over de roadmap van de implementatie van de standaard (waar gaat het toegepast worden) niet over de ontwikkeling van de standaard zelf. De roadmap voor de standaard zelf komt in hoge mate overeen met de "voorraadagenda".

Kloppen de "bolletjes" die bij 2014 staan in de roadmap dan wel, vraagt Robert Kars zich af. Volgens hem zijn er zeker projecten/implementaties die in de planning een jaar verschoven zijn. In deze werkgroep zullen we ons regelmatig buigen over de actualisatie van deze roadmap.

Actielijst:

0001 en 0008 – Aanpassingen in Edukoppeling-documentatie: zijn door Tonny Plas uitgevoerd in zoverre dat mogelijk was. Documentatie verder aanpassen staat op de agenda onder punt 6.

0002 – Verzamelen best practices WUS voor afhandelen gegarandeerde afhandeling ipv WS-RM: staat op de agenda.

0003 – Voorstel nummer-systematiek t.b.v. logistieke punten: nog niet toegewezen, hangt uiteindelijk ook samen met Instellingsidentiteit-ontwikkelingen.

0004 – Voorstel voor identificerende kenmerken van berichten (upi): nog niet uitgevoerd

0005 – Tekstvoorstel niet-verplicht stellen WS-RM: staat op agenda onder punt 3

0006 – Wijzigingsvoorstel REST: staat op agenda

0007 – Terugkoppeling over voorstel project Utrecht aan TO Digikoppeling: wordt meegenomen onder nieuw agendapunt 4.

0009a - Voorstel voor aanpassingen documentatie mbt PKI en end-to-end beveiliging

0009b – Situatiebeschrijving Cloudleveranciers: schuift door naar volgende keer

0010 en 0011 – Actualiseren Roadmap Implementatie Standaard: is gebeurd, is continue actie en kan derhalve worden afgevoerd van de lijst. NB aanvulling met HO-input is nog niet voldoende gedaan.

0012 – Roadmap standaard: Voorraadagenda wordt planning bepaald, is continue actie en kan worden afgevoerd.

0013 - Inventariseren input website obv voorstel: komt aan de orde bij agendapunt 9.

0014 - Aanmaken LinkedIn groep: moet nog gebeuren.

0015 – Uitnodigen Cito en Studielink: beide hebben uitnodiging gekregen, Cito is aanwezig, Studielink weet nog niet wie ze willen gaan afvaardigen.

3. Niet verplichtstellen WS-RM, alternatief scenario

Gerald Groot Roessink geeft een presentatie (zie bijlage) over een aantal uitwisselpatronen en hoe daarbij WUS kan worden ingezet op basis van ervaringen bij DUO hiermee.

Een aantal constateringenvragen hierbij zijn:

- Request response patroon is voornamelijk toepasbaar voor raadplegen.
- De beveiliging ligt op de machine-tot-machine koppeling (waarbij encryptie ook mogelijk is), maar wie er bij het ontvangende systeem achter de knoppen zit is de verantwoordelijkheid van de eigenaar van dat systeem. Met de invoering van de EU-verordening is de keten verantwoordelijk dat alle systemen in de keten zich aan afspraken over beveiliging en security houden. Het certificeringsschema is een (niet technische) manier om de keten verantwoordelijkheid te waarborgen.
- Melding met alleen ontvangstbevestiging: dit is in de patronen ook uitgewerkt met een synchrone berichtuitwisseling. Omdat er over de verwerking van het bericht niets wordt teruggekoppeld is dit niet 100% reliable messaging.
- Vraag: Bij DULT koppeling wordt handshaking gebruikt als het om grote berichten gaat. Antwoord: Binnen Edukoppeling is dat het profiel GB (Grote Berichten).
- De asynchrone profielen, WS-RM en ebMS, zoals die in Digikoppeling voorkomen leveren op de protocollaag een ontvangsbevestiging (en kunnen nog enkele zaken regelen zoals retry etc.). Het wordt toegepast bij bijvoorbeeld uitwisselingen waarbij het van belang is te weten wanneer de verantwoordelijkheid van de verzendende partij voor het verstuurd formeel is overgedragen naar de ontvangende partij (bijv. de overdracht van een dossier tussen politie en OM). Daarmee is nog niets gezegd over of de inhoud van dat bericht ook echt is opgepakt en verwerkt.

Jos Dirksen geeft aan dat uitgevers niet echt een zwaar reliable messaging profiel nodig hebben. Als een bericht niet aankomt sturen ze het nog een wel een keer. Idempotentie, dwz herhalen van een bericht moet dezelfde respons opleveren, is eigenlijk belangrijker dan reliable messaging.

Het is belangrijker om bij een interactie in de bedrijfsprocessen te zorgen dat je feedback geeft over de verwerking van een bericht. Dat geeft meer informatie over de “synchronisatie” van bedrijfsprocessen, dan alleen maar een formele ontvangstbevestiging.

Sowieso willen de uitgevers WS-RM niet gebruiken, want er zijn zeer grote twijfels over de toepasbaarheid daarvan. ebMS is niet ingeburgerd en wordt als ingewikkeld ervaren. Bij voorkeur wordt de combinatie WUS met

ontvangstbericht (twee keer een synchrone uitwisseling) en afhandeling van zaken in de applicatielaag gebruikt bij uitwisselingen.

Robert Kars geeft aan dat Asynchrone profielen WS-RM en ebMSook bij DUO voorlopig niet de voorkeur hebben.

Vwb de aanbevelingen uit de presentatie:

- *Werk gevalsgewijs & distribueer servercapaciteit (instellingen bieden ook webservices aan)*
Bij MBO-instellingen wordt, wanneer geen SAAS leverancier wordt gekozen, zelf een server ingericht dus daar zou het geen probleem mogen zijn met deze aanbeveling. In VO en PO ligt dat wellicht anders zeker qua kennisniveau. Dit zou dan vragen om het inrichten van (implementatie)ondersteuning van de instellingen. Geert Evers geeft aan dat "PO-eenpitters" veel sneller terugvallen op SAAS leveranciers, en die weten wel wat ze moeten doen, hoewel er toch wel uitzonderingen zullen zijn. In de implementatie roadmap blijkt dat het ook niet allemaal al begin 2015 zo moet werken. Als binnen Doorontwikkelen BRON echter deze wijze van uitwisselen wordt ingevoerd dan krijgen alle instellingen er vroeg of laat wel mee te maken, dus goed om die impact nu wel in kaart te krijgen.
- *Maak infrastructuur stateless*
Er zijn situaties waar je statefull wilt zijn, maar dat gebeurt dan voornamelijk op applicatieniveau.
- *Idempotentie: werk met standen niet met mutaties*
Met werken met standen wordt bedoeld dat geen mutaties worden gestuurd. Daarom moet er altijd een timestamp meegestuurd worden. De granulariteit van een "stand" kan dan wel belangrijk worden

Besluit:

Toepassingsgebied van de WUS wordt verbreed naar meldingen. WS-RM gaan we daarmee dus niet opnemen in de standaard als comply or explain-standaard (voor ebMS was dit al besloten). Mocht in het onderwijs WS-RM (of ebMS) toch nodig zijn voor bepaalde uitwisselingen, dan is het advies om dat eerst met de Edukoppeling WG te bespreken.

4. Foutafhandeling

In de Edukoppeling standaard is nog geen expliciete aandacht besteed aan foutafhandeling. Bij Digikoppeling gebeurt dat wel, maar nog niet tot tevredenheid. Ter aanvulling van de Digikoppeling heeft het project Utrecht voorgesteld om foutafhandeling verder uit te werken. In beide gevallen wordt SOAP:fault gebruikt.

De project Utrecht heeft voorgesteld om in alle sectoren van de overheid dezelfde werkwijze te hanteren.

- Functionele foutmeldingen zoveel mogelijk overheidsbreed te harmoniseren en door te geven zoals Digikoppeling voorschrijft.
- Technische foutmeldingen te beperken tot een nog op te stellen standaard lijst en door te geven zoals Digikoppeling voorschrijft.

DUO heeft een eigen beleid geformuleerd ten aanzien van foutmeldingen. Kern van dit beleid is de regel dat er alleen foutmeldingen worden gegenereerd waar de ontvanger van de foutmelding zelf iets mee kan. Dus nooit: 'Er is iets fout gegaan'. Zo'n foutmelding leidt alleen maar tot een onduidelijke afhandeling: De ontvanger belt de helpdesk, die moet het uitzoeken, enzovoorts.

Volgens dit beleidsuitgangspunt van DUO is de conceptlijst van het project Utrecht al te lang.

Vraag aan de Werkgroep: Volstaat wat daarover staat in Digikoppeling en hoe doen anderen dat nu in het onderwijs?

Erwin Reinhoud vraagt zich af of er bij het Technisch Overleg (TO) digikoppeling al iets over project Utrecht is gezegd. Gerald Groot Roessink geeft aan dat dit wel al is besproken maar dat er nog geen definitieve besluiten over zijn gevallen. Erwin adviseert om te volgen wat Digikoppeling doet cq gaat doen willen we met Edukoppeling zo dicht mogelijk bij Digikoppeling blijven. De anderen stemmen hiermee in.

Besluit:

We gaan voor foutafhandeling kijken wat het TO Digikoppeling gaat overnemen van project Utrecht en daarop foutafhandeling Edukoppeling baseren . Via Gerald en Jeroen/Erwin is de link met die TO geregeld.

5. Voorstel voor gebruik REST

Wijzigingsvoorstel om REST op te nemen in Edukoppeling is ingediend door Arjan van Krimpen.

Het voordeel van REST: adoptie is groot. REST is common practice in de internetwereld, wordt op grote schaal toegepast. Bij REST moet je wel duidelijk eisen stellen over beveiliging etc. . Maar moet je REST dan gaan belasten met zwaardere beveiligingsprotocollen? Toepassingsgebied is volgens de aanwezigen belangrijk: wil je REST ook voor uitwisseling van beveiligde gegevens gebruiken?

Het wordt een moeilijk verhaal als je REST ook voor beveiligde systeemkoppelingen wilt gaan inzetten. Het kan wel, maar dan ga je juist minder standaardiseren in plaats van meer. REST is er voor niet beveiligde front-end toepassingen, niet voor de uitwisselingen waar Edukoppeling voor bedoeld is.

Jos Dirksen vraagt zich af of REST dan eigenlijk wel in Edukoppeling moet worden opgenomen en, in het verlengde daarvan, of we het in deze werkgroep moet worden besproken? Scope van Edukoppeling zou inderdaad over beveiligde uitwisseling moeten gaan op basis van "strakke" contracten. Edustandaard zou wel wat moeten zeggen over REST en de toepassing (afbakening) ervan, maar het hoort niet direct thuis bij Edukoppeling en deze werkgroep.

Het lijkt de anderen echter niet handig om twee werkgroepen te hebben voor deze onderwerpen. Er kan een grijs gebied ontstaan waar de scope van beide standaarden overlappend zou kunnen worden. Dat wil je wel voorkomen. De scope moet heel duidelijk worden beschreven (ook in Edukoppeling documentatie).

Brian Domnisse stelt voor om dit onderwerp voor te leggen aan de Architectuurraad. De vraag daarbij is: willen we REST opnemen in Edustandaard voor een specifiek soort toepassingen (data-uitwisselingen in ketens die flexibeler, meer ad-hoc, ontstaan en doorontwikkeld worden en in gevallen waar de data rechtstreeks in sites en portalen wordt verwerkt). De werkgroep gaat daarmee akkoord.

Besluit:

REST als standaard opnemen in Edustandaard: vraag voorleggen aan Architectuurraad of REST een kandidaat is om in Edustandaard te worden opgenomen. Daarbij ook laten bepalen waar (in welke werkgroep) dit het best belegd kan worden.

6. Aanpassen documentatie Edukoppeling

Zeker gezien de discussies van vandaag en de genomen besluiten is het nodig om de documentatie grondig aan te passen. Dat is ook de conclusie van een subwerkgroep, bestaande uit Robert Kars, Herrie Abbink, Erwin Reinhoud en Arjan van Krimpen, dat zich al eerder over enkele inhoudelijke onderdelen gebogen heeft, zie ook de toelichting bij de agenda.

Erwin Reinhoud wilde redactieslag uitvoeren met hetzelfde subwerkgroepje. Hij zal daarbij als penhouder optreden. De werkgroepleden zijn er niet alleen voor review, maar ook het leveren van input, stukken ruwe tekst etc.

Zijn voorstel is om de documentatie te herschrijven, onder voorwaarde dat we het zo lean&mean mogelijk doen, dus zoveel mogelijk naar Digikoppeling verwijzen en alleen de verschillen ten opzichte van Digikoppeling goed documenteren. De Edukoppeling documentatie moet voldoende inhoud bieden voor softwareleveranciers om een implementatie te kunnen uitvoeren.

Gerald Groot Roessink vraagt zich af of softwareleveranciers voldoende zijn vertegenwoordigd in de werkgroep. Die inbreng is nu via Herrie Abbink van UP Learning geborgd. Een bredere consultatie bij andere leveranciers zal echter op termijn wel moeten geschieden, maar voor de eerste versie van de te wijzigen documentatie is dat niet direct noodzakelijk. Niettemin zijn leveranciers, met name die zich richten op andere sectoren altijd welkom om aan te schuiven in de Werkgroep Edukoppeling en in de subwerkgroep documentatie.

Voor nu is het belangrijk om een robuuste versie te krijgen. Daarna in volgende versies hoofdstukken toevoegen met onderwerpen die in de voorraadagenda staan en waarover nog een voorstel moet worden opgesteld (foutafhandeling, nummersystematiek etc.).

7. Certificeringsschema

Het schema is ingediend bij Edustandaard. De vraag is of deze afspraak ondergebracht kan worden bij de werkgroep Edukoppeling.

Gerald Groot Roessink meent dat het certificeringsschema in ieder geval ook breder getrokken moet worden dan alleen de Edukoppeling Transactiestandaard en bijvoorbeeld ondergebracht worden in een werkgroep die zich met beveiliging en privacy standaarden en normenkaders bezighoudt.

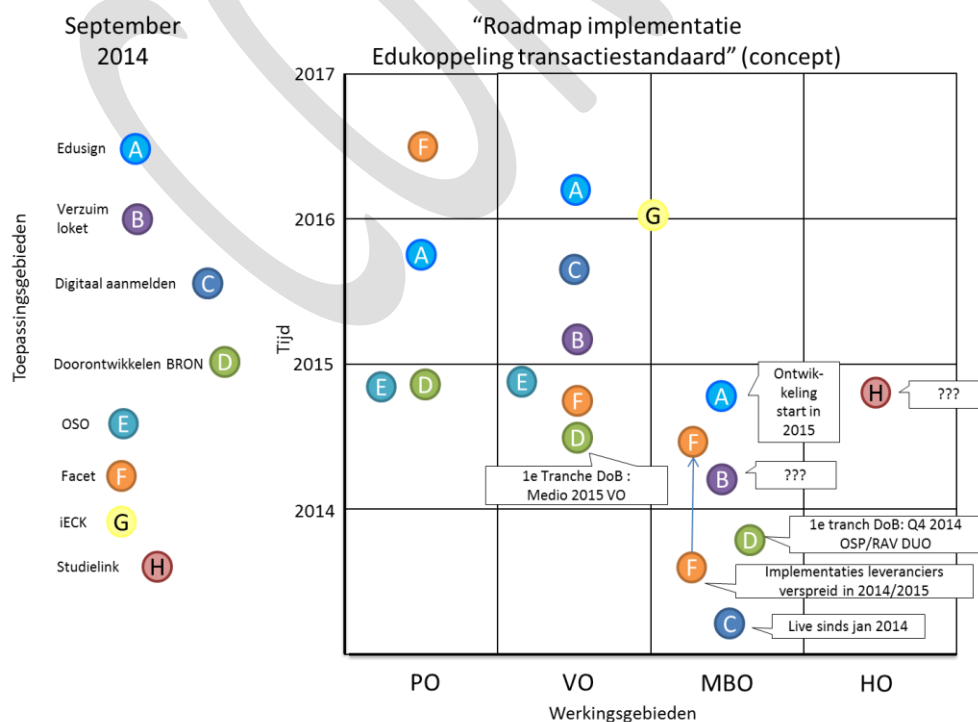
Deze werkgroep zou in ieder geval input moeten kunnen leveren. Vanuit desubwerkgroep(zie punt 6) is eerder al de conclusie getrokken dat er vanuit de Edukoppeling transactiestandaard nog wel certificeringsvoorwaarden opgesteld kunnen worden, die zijn nu niet terug te vinden in de Edukoppeling documentatie en ook het certificeringsschema dekt dit nu ook niet echt af. Dit onderwerp gaat dus aan de orde komen in de subwerkgroep documentatie.

Besluit:

Het certificeringsschema zoals dat er nu ligt is maar ten dele relevant voor de Edukoppeling standaard. Het is meer een breder toe te passen product om zaken als security en privacy goed te regelen tussen bijv. Cloud-leveranciers en de eindgebruikers met name waar dat niet in systemen en protocollen kan worden afgedekt. Het heeft daarom wel raakvlakken (wat regelt Edukoppeling als standaard en wat moet er extra geregeld worden om end-to-end security goed in te richten) en zal als onderwerp wel in de werkgroep Edukoppeling aan de orde komen om input te kunnen leveren, maar niet om het inhoudelijk het schema in zijn geheel te behandelen en te onderhouden.

8. Roadmap Implementatie Edukoppeling Transactiestandaard

Geen tijd meer om de laatste versie inhoudelijk te behandelen. Afspraak is dat deze versie in de notulen wordt opgenomen en een volgende keer nader behandeld zal worden. Hieronder dus de laatste versie.

9. Website Edustandaard en verdere implementatieondersteuning

Wordt doorgeschoven naar volgende vergadering

10. Rondvraag

Geen vragen meer voor de rondvraag.

11. Sluiting

Afgesproken wordt dat de volgende werkgroepbijeenkomst in de tweede helft van januari 2015 zal plaatsvinden. Hiervoor wordt een datumprikker verstuurd.

CONCEPT

Actielijst

#	Omschrijving	Status	Einddatum	Actie-houder
0003	Voorstel nummer-systematiek t.b.v. logistieke punten	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
0004	Voorstel voor identificerende kenmerken van berichten (upi)	In uitvoering	Begin januari 2015	Jeroen
0005	Tekstvoorstel niet verplichtstellen WS-RM	In uitvoering	November 2014 (input voor 0016)	Gerald/Robert
0009b	Situatiebeschrijving cloudleveranciers	In uitvoering	Begin januari 2015	Herrie
0013	Inventariseren input website obv voorstel	In uitvoering	Begin januari 2015	Jeroen
0014	Aanmaken LinkedIn groep	In uitvoering	Begin januari 2015	Jeroen
0015	Uitnodigen Studielink	In uitvoering	15 september 2014	Brian
0016	Documentatie Edukoppeling herzien	In uitvoering	Eind december 2014	Erwin, Robert, Herrie, Arjan

Voorraadagenda / roadmap standaard

#	Omschrijving	Prio
1	Herzien bestaande Edukoppeling documentatie	1
2	Voorstel nummer-systematiek	n.t.b.
3	Voorstel identificerende kenmerken	n.t.b.
4	Voorstel PKI en end-to-end beveiliging (bij voorkeur al onderdeel van 1)	2
5	Voorstel foutmeldingen	n.t.b.
6	Ondersteuning implementaties	n.t.b.

Besluiten

#	Omschrijving	datum
1	Toepassingsgebied van de WUS wordt verbreed naar meldingen. WS-RM gaan we daarmee dus niet opnemen in de standaard als comply or explain-standaard (voor ebMS was dit al besloten). Mocht in het onderwijs WS-RM (of ebMS) toch nodig zijn voor bepaalde uitwisselingen, dan is het advies om dat eerst met de Edukoppeling WG te bespreken.	01-10-2014
2	Foutafhandeling: kijken wat het TO Digikoppeling gaat overnemen van project Utrecht en daarop foutafhandeling Edukoppeling baseren .	01-10-2014
3	Certificeringsschema: als onderwerp wel in de werkgroep Edukoppeling aan de orde laten komen om input te kunnen leveren, maar niet om het inhoudelijk het schema in zijn geheel te behandelen en te onderhouden.	01-10-2014
4	Voorleggen aan Architectuurraad of REST een kandidaat is om in Edustandaard te worden opgenomen. Daarbij ook laten bepalen waar (in welke werkgroep) dit het best belegd kan worden.	01-10-2014